

nødvendig Betingelse for, at man kunde faa en Toldlov i den Retning, Folketinget havde vedtaget. Hvis man altsaa vilde have handlet loyalt den Gang, maatte man have sagt sin Mening i Folketinget. Derved vilde man have sparet en uhyre Masse af ørkesløst Arbejde, thi det er dog ikke Meningen, at Rigsdagen skal være en Diskussionsklub, hvor man alene teoretisk diskuterer Tingen frem og tilbage, men ikke fører noget igennem. Det er dog ikke Meningen her, at man, som det hedder med et jydsk Ord, skal snigløbe hinanden saaledes, at man handler under gode og fælles Forudsætninger, og saa pludselig tager man, om jeg saa maa sige, Dolken ud af Ærmet og stikker en af Lovene ihjel. Det er dog ikke Meningen, at man skulde forhandle paa den Maade. Men imidlertid, Folketinget beholdt Brændevinsskatteloven i mørkt Fængsel i flere Aar. Der sad den i mørkt Fængsel. Landstinget behandlede desuagtet Toldloven sagligt, andet kunde det ikke behandle i de første Aar, thi vi havde ikke den anden Lov. Vi behandlede Loven sagligt, saa længe vi ikke havde Brændevinsskatteloven her, og saa længe Folketinget ikke havde udtalt sig om den, maatte vi ved at behandle Toldloven sagligt endnu holde paa en Ballance paa samme Lov. Vi kunde ikke væsentlig fravige, hvad der var blevet vedtaget af Toldkommissionens Flertal, hvilket netop gik ud fra, at der skulde være Ballance. Lovforslaget blev altsaa behandlet her saaledes, at vi opretholdt den Betragtning; men at vi i øvrigt i forrige Samling sendte Lovforslaget ned til Folketinget baade med væsentlige Indrømmelser paa Principper, som vi maatte antage, at Folketinget satte Pris paa, og med udtrykkelige Udtalelser ikke blot fra Ordføreren, men fra adskillige Medlemmer af dette Parti om, at vi vare overmaade forhandlingsvillige, at vi med Glæde vilde forhandle med Folketinget og se, om vi kunde blive enige om denne Sag. Alle vide jo, hvad Svaret var derpaa. Det var: det uforandrede Folketingsforslag tilbage uden mindste Antydning af Indrømmelser fra Folketingets Side lige over for det Faktum, at Landstinget havde gjort Indrømmelser. — I denne Samling stillede Sagen sig anderledes netop derved, at Brændevinsskatteloven var til Behandling i dette Ting samtidig med Toldloven, og den fremsatte Regeringen paa en saadan Maade, at det var klart, at det var Meningen, at Nedsættelserne paa Toldloven skulde og tænktes at blive kompenserede gennem en forhøjet Brændevinsskat. Det

var en klar Ting. Ud fra denne Forudsætning gik Landstinget loyalt ind paa at optage Sagen, og det gjorde man saa paa den Maade, at man betydelig nedsatte en Mængde af de finansielle Toldsatser, og at man endvidere gjorde væsentlige Indrømmelser ogsaa med Hensyn til Nedsættelser paa Beskyttelsessatser. Nu foreligger paa ny Toldloven i samme uforandrede Skikkelse som før. Uagtet altsaa saa væsentlige og saa betydelige Indrømmelser fra Landstingets Side fastholder Folketinget ikke blot sit tidligere Standpunkt uforandret, men uden at der i dette Lovforslag er nogen som helst Antydning af, at man vil komme Landstinget i Møde, at man vil gøre noget, som kunde veje op mod, hvad Landstinget har gjort, og anvise en Maade, hvorpaa man skulde kunne blive enig. — Men idet Folketinget saaledes har sendt Toldloven op, har det, som bemærket, taget Livet af Brændevinsloven, og det var at give Toldloven Gift. Det var en klar og given Ting, at hvis det skete, var dermed ogsaa videre Behandling af Toldsagen strandet, og man vidste ogsaa meget vel, at det samme vilde være Tilfældet med de direkte Skatteløve, Indkomstskatteloven og Loven om Overførelse af Statsskatte til Kommunerne. Det vidste man altsaa meget godt. Den Stilling, som Folketinget saaledes nu har taget til Sagen, er vel ikke vundet fra Folketingets Side uden betydelig Kamp. Der har saaledes været talt meget om den Sag i Folketinget. Der er — jeg har beregnet det — talt ikke mindre end 385 Spalter fulde om Brændevin og naturligvis noget om Toldloven med, det er en Veltalenhed, som overgaar, hvad jeg hidtil har kendt.

Hvorledes, maa vi nu da spørge, vilde Sagen vel stille sig, dersom Folketinget ikke havde taget denne skæbnesvangre Beslutning at forkaste Brændevinsloven, hvorledes vilde saa Sagen have stillet sig, og hvilke Udsigter vilde der have været til, at man var kommen til Ende med dette store Arbejde, og til, at man havde faaet et Resultat paa en omfangsrig Gerning fra de sidste tre Aar? — Jeg har allerede bemærket, at Landstinget i denne Samling gjorde meget væsentlige Indrømmelser og vedtog betydelige Nedsættelser paa en stor Mængde af den store Befolknings, det brede Lags Forbrugsartikler. Det var altsaa i det væsentlige omtrent det samme, som Folketinget havde ønsket. Man gik altsaa over til det. Det kan være, at mange ikke gjorde det uden en vis Betænkelighed, thi det er dog vel ikke uden en vis Betænkelighed, at man gaar hen og gør betydelige